

MARIJIN LIST

MARIJINE SEDMERE
ZEMELSKÉ I NEBESKE
RADOSTI.

Molitvena družba za pobol-
šanje sveta in tak za vtrditev
stalnoga miru.

Nevtepeno Poprijéta Devica Marija,
Zmožna Gbšpá Vogrska.

===== POBOŽEN MESEČEN LIST. =====

Vrejüje ga: KLEKL JOŽEF vpok. pleb. v Črensovih.
CSERFÖLD (Zalamegye.)

Iz pisem naših vojakov.

Marija naših vojakov vüpanje.

„Pozdráv iz srbskoga bojišča 915. XII/14.

Z pozdrávom málim jih poiščem, milostivni dühovni Oča, ino njim želem popolno zdrávje telovno i dūševno.

Naznanim njim pot mojo. Po dugom i teškom potüvanji i vojüvanji smo páli dobili pošto; pisma od starišov, bratov i drūgih dobrih prijátelov. Z tov poštov so tüdi prišli trije Marijini Listi k našoj stotnji. Moj dober prijáteo je ednoga iz med trej meni dáo. Hvala Bogi, da sem meo priliki prečtēti to knigico. *Razpústilo se mi je srcē od veselja, tak lepo se čitē od Marije.*

Tü na bojnom poli sprevidi vsaki, kak velika pomočnica je Marija, ki se vu njoj vüpa i njo za pomoč išče! Tüdi jaz sem si zebrao edno krátko molitvico, štero sam si naprej vzēo v jütro večēr i v vsakoj nevarnosti: Oh Marija, obrámba grešnikov, tolažba nevoľnih, pomočnica krščenikov, ti me čuvaj, vari, brani, i pod svoj svēti plášč shrani.“ Té reči so me bránile pred neprijátelom, tolažile v nevolaj, pomagale vu vsakoj potrebčini. Spoznao sem, ka mi je Marija pomagala i zakrivala z svojim pláščom pred oceanim deždžom neprijáteoskim. Skoz vnoгих nevarnih potih sem prišeo i se boro z neprijátelom, ali povsod sam srečno skoz prišeo, ár sem pod obrámbov Marijinov bio, ár v njoj sam se vüpao. Dostakrat sam v takšem ognji bio, ka so tak goste kugle kapale okoli mene, kak gosti dež i hvala Bogi niedna mi je nej naškodila, ár me je Marija vodila i njeni plášč zakrívao. Pred vsakim bitjom sam se molo za njeno pomoč i po vsakon bitji sam se zahvalo njoj ár sam spoznao pomoč njeno. (Sraka Janoš z Gančan, četovodja 48. pp.)

Marijin šče biti.

Viso poštvüvani in prečastiti gospod! Naj sprimejo té moj mali pozdrav. Nadale njim pišem, ka sam dobo njuvo karto in njim lepo zahvalim na lepi rečaj, štere so mi pisali, štere reči so mi globoko v srce ségnole. Naznanim njim, ka sam bio doma pa sam šteo v nedelo knjim iti; da sam si pa mislo, ka dosta posla majo. Pridem pridoči tjeden, či de zdaj mogoče, se v tretji réd svētoga Franciška dam zapisati. Žena mislin, prlé pride i se tüdi da zapisati. Prečastiti gospod njim pišem, da si v sercé vzemen one reči, štere so mi pisali.

Marijine sedmere
zemelske i nebeske
radosti.

Molitvena družba za pobolšanje sveta in
tak za vtrditev stalnoga miru.

Z DOVOLJENJOM VIŠEŠNJE CERKVENE OBLASTI.

Izdalo vredništvo Marijinoga Lista v Črensovcih,
Cserföld Zalam. 1916.

Predgovor.

Molimo i poslušajmo navuk Jezušov po Marijinom
zgledi.

„*Ste ne mogli edno vüro z menov verhostovati?*“
(Mat. XXVI. 40.)

Z temi rečmi je karao zaspane vučenike naš mili Odrešenik, ki so zadremali, kda je on v pretakanji smrt-noga znoja i v gorečih molitvah prebio tri grozne duge vüre. Opominao jih je „*Molite, da v sküšnjave ne pridete; düh je toti pripraven, ali telo je slabo.*“ (Mat. XXVI. 41.) Opomin mili i dobrohoten je ponočni vetriček razneseo po jeruzalemskoj krajini, — vučenike je obladao sen. Več bom pravo: obladao jih je šatan, šteri je njuva slaba tela na spanje sküšavao, kda bi najbolje vroče moliti mogli, ar se je bližao najsvečenejši trenotek na sveti, odrešenje njegovo po smrti Jezušovoj, šteroga oznanitelje i vtrditelje bi oni mogli biti. Molitev so zamüdili, moč so zgübili. Prosili neso, neso mogli zato dobiti, ár je samo prosečemi obečana pomoč po Gosposi „*Prositate i dobite.*“ (Jan. XVI. 14.) Brez pomoči, podpore so ostali na zburkanom morji življenja, brez krmara, voditela, šteroga je izdao Juda, odegнала in pred sod postavila pa hüdobija židovska. Sami nasé nehani neso mogli se sküšnjavam vstaviti, zapüstili so tistoga Gospoda, šteromi so vernost malo predtem z prisegov potrdili: „*Pa čeravno bi mi trebelo mreti z tebov, te ne zatajim. Tak so tüdi vsi vučeniki pravili.*“ (Mat. XXVI. 35.)

Molitev ravna svet, — pa še obojega, — toga, na šterom živemo i drügoga, na šteroga pridemo po smrti. Molitev spravi naime moč, svetlost, zdravje, poštenje, blagoslov, lepo vreme; ona oblada hüdoga düha, potere srdé, odvrné od grešnoga nakanenja, potrdi v čistosti;

one, ki križ mirno, še radovoljno nosijo, sovražnike ljubijo, celo življenje Bogi na čast žrtvujejo, molitev podpira; molitev omogoči, da se pred človečim razumom nemogoča reč li zgodi; ka slab zmaga močnoga, betežen več lada, kak zdrav, siromak več daruje v dobre namene kak bogatec. Ve poznamo ljubljene reči sv. pisma: „*Skabe na sveti je zvalo Bog, naj močne osramoti.*“ (I. Kor. VIII. 9.)

Bog je slabe zvalo, od sveta zavržene, nase nese zavüpajoče, ar tei ravno zato, da so slabi molijo, - i z molitvov vse zadobijo. Verska resnica je, ka se brez molitve ne mogoče zveličati. To pa zato, ar je brez molitve ne mogoče milošče, to je bože pomoči dobiti.

Naj plemenitejša molitev, štera nam vretine božih milošč odpré, so svetstva. V te je Gospodove z trpljenjóm zdrüžene molitve sad sklenjen, zato delijo sama obsebi teliko moči, ka še mrtva düša po njih oživi.

Za prejemanjom svetstev največ moči nam spravi priprošnja Bl. D. Marije, štera nam je rodila spravitela življenja. Njo častiti je zato ne samo slobodno, nego i velika dužnost vsakoga.

Jedino pravo češčenje Marijino pa stoji v njenom nasledüvanji. Pozdravljam njo, to čisto devico i se trüdim, da bom k njej čem bole spodoben, čem čistejši. Hvalim jo za volo njene ponižnosti, boleznosti zamé prestane, pa se trüdim, naj sem njej spodobno tüdi jaz dén od dneva poniznejši i potrpežljivejši. To je pravo češčenje Dev. Marije. Na to pot more pripelati vsaka Marijina pobožnost; štera ne pripela sem, ne je prava.

Od Marijine sedmére radosti razpravlja tá knižica. Ta pobožnost tüdi ne more drügoga namena meti. Düše more k Mariji bliže pripelati. Samo radüvati se z Marijov, malo bi pomagalo, če ne bi si prizadevali, ka bi se ona našemi dühovnomi napredüvanji tüdi veselila. To pa dosegnemo, če mo njo nasledüvali v ednoj reči, štera je dnes den jako pozábljena i brez štere je nemogoče svoje

življenje po Marijinom zgledi zravhati, je ne mogoče srečno vmreti i se zveličati. *Nasledüvati moremo Bl. D. Marijo v poslušanjí reči Božih, reči Jezušovih, v poslušanjí kršcanskoga navuka.*

Imeniten cerkveni vučenik, Suarez, piše: „*Verjetto je, da so angelje sprejeli novorojeno Božje dete i Mariji v roke položili.*“ (De Incarn. q. 35. d. 13. s. 3.) Častitljiva sestra, Marija agredska tüdi to trdi. Ta sveta oseba, šteroj je dober Bog naznano življenje Bl. D. Marije, piše, ka kda sta nadangela Gabriel i Mihael Bože Dete na roke vzela pri narodjenji v bethlehemskoj štalici, se je to k Mariji obrnolö i pravilo: „*Mati, postani mi spodobna.*“ (Il. Mystica Civ. Dei. 481.) To je bila prva reč Jezušova na zemli. Tomi se nesnemo čüditi, ka zdaj rojeno dete guči, ar je to dete Bog, neskončna modrost, štero ravna z jaslic celi svet, zna vse, vidi vse, i je vsegamogočno.

Prvo, kaj Marija od svojega Sina čüje je navuk božji, šteri jo opomina, naj se ravna po Jezusi. I tak je tüdi delala. Treseti let je poslušala vsaki dén reči Jezušove v svojem domi, če izvzememo samo tiste tri žalostne dni, gda ga je zgübljenoga iskala. Pa zdaj, kda se je zobláčila njena düša od tužnosti, je navuk njenoga Jezušeka bio tista jedina svetloba, štera njoj je stopnje vodila do cerkvi jeruzalemske.

V tistih treh letah pa, kda je nje i sin začo pravo vero, nebeski navuk oznanüvati i zatogavolo se mogo od doma posloviti pa potüvati od vesi do vesi, od mesta do mesta, je ona za njim hodila i poslüšala nadale njegove presvete reči, naj se more po njih ravhati. To nam sveti evangelij posvedoči, šteri popiše, ka je bila v Kani galilejskoj ž njim na gostüvanji (Jan. II.) i ka ga je iskala, kda je predgao. (Mat. XII. 47.) I na konci teh trüdapunih treh let, kda je na križi vgasnola večna svetlost i nam prižgala žitek večni, kda je zadnji navuk glasö te najsvetejši predgar z predganice sv. križa, ga je Marija

verno poslušala, čeravno njoj je té dūšo i srce do dna presmekno, ár je té zadnji navuk slovo bio, slovo Boga od svoje materé.

Ta vernost Marijina v poslušnji, v vučenji Jezušovoga navuka se more poživiti, obūditi, ar se je pozabila. Marijo moremo v tom nasledūvati, ovak ne smo mogoči njeni pravi častilci postati. Marija je Jezusa nam dala i vsako dūšo k njemi šče pripelati. Čast njej dana sliši Jezusi. Ki njo šče častiti, ne da bi nameno Jezušov postati, je zablodo. Ona ga za svoje dete ne more spoznati. Nišče ne more Boga tak odičiti med stvorjenjom, kak Marija, zato pa moremo njo častiti, ka mo pa njej i ž njov znali Boga bole odičiti. Brez Jezušovoga navuka je pa to ne mogoče. Té navuk nas vči naime na pravo pot, po šteroj hoditi moremo, če se ščemo zveličati. Te Jezušov navuk nas vči, kak se Bog odiči. Toga navuka če ne poznam, ne morem pravično, Bogi dopadljivo živeti. „*Brez vere je ne mogoče Bogi se dopasti* (Hebr. II. 6.) pravi on sam. Da ki nema vere, ne more tūdi poleg nje živeti, ne more dobro delati i hūdoga se ogibati, on se more pogūbiti, kak je dragi Jezus pravo: „*Ki ne verje, bo pogūbljen.*“ (Marko XVI. 16.)

V poslušnji verskih navukov moremo Marijo nasledūvati. Vera more rasti v nas. Vsikdar bole morem razumeti svojo vero, vsikdar bole jo znati, vsikdar bole se poleg njé ravnati. V tom nam je zgled Bl. D. Marija. V tom jo moremo nasledūvati.

Dnesdén je slabo obnašanje, grešno življenje na sveti. Še ti pobožnejši i poštenejši napravijo včasi takše nape, roglate falinge, ka se čūdeč spitavajo med sehom ljudje: Je té pobožen tūdi to včino? Je ta vrla ženska tūdi med onimi bila? Tūdi sta zablodila; ne sta dobro poznala vere svoje. Včasi naravnoč proti veri gučijo i delajo ljudje, ne da bi misliti na to, kaj delajo. Ne poznajo vere svoje, grešijo proti njej, dobre genejo v njej,

slabe poterejo, hūdobne pa potrdijo v hūdobiji. Kelikokrat se čujejo guči proti pekli, proti Bogi, Bl. D. Mariji, proti spovedi itd. Človeki lasje vujškar idejo, takše blebetanje čuje včasi z vūst tistih, ki so dostokrat pri spovedi pa še večkrat pri svetom obhajili. Vere ne poznajo. Ne poznajo je pa, ar se je ne včijo. V toj nevednosti pa te Jezušovej diki samo kvar delajo, dūšc od njega odvračūjejo, ne da bi je, kak bi dužni bili, k njemi vodili. Mislite, ka bi deca tak hūdobna bila, če bi se včila redno krščanski navuk? Bi bilo tak slabo obnašanje v cerkvi, bi se kralo teliko, bi se širila razvūzdanost, pijančevanje v tak groznoj meri, če bi starišje znali navuke i bi je davali svojim otrokom? Nevednost v verskih rečeh je strahovito velika. Ta je napravila, da se je hūdobija na teliko razširila po sveti, ka se je mogo srd Božji vužgati proti njej po svetovnoj vojni.

Z Boga se je spozabo svet, zato ga bije zdaj, naj pregledne i vidi, ka je Bog tisti, ki ga bije, da je prle ne šteo spoznati, ka je Bog bio tisti, ki njemi je mir davao i ki ga je blagoslavlao. Svet se more pobolšati. Ne more se pa, če ne mo poznali prave vere i poleg nje živeli. *Ki má moje zapovedi, i je spunjava, tisti je, ki me ljūbi.*“ (Jan. XIV. 21.) „*Ki ne ljūbi, ostane v smrti.*“ (I. Jan. III. 14.)

Oboje je potrebno. Vero znati i poleg nje živeti. Prvo si spravimo, če mo se včili verenavukov, drūgo pa, če mo molili. V obojem nam je zgléd Bl. D. Marija, štera je v celom svojem življenji drūgo ne delala, kak navuke Jezušove poslušala i molila. Z Jezušom si je zgučavala noč no dén, dokeč je živo na zemli v vidnoj podobi, kda je pa v nébo odišo, pod podobov krūha prebivajočim. I da je molitev pobožno pogovárjanje z Bogom, i da je poslušanje navukov božih v srce jemanje Jezušovih reči, kaj drūgo je delala presvéta mati Boža, kak v celom življenji samo molila i navuke Bože poslušala, naj more popolnoma poleg njih živeti,

Njo nasledujmo. Njeni od življenja vseh svetnikov i angelov svetejši žitek nam je dokaz, kak dosta dosegne poslušanje Jezušovih navukov i verna molitev.

Molimo. Molimo se k Mariji! Molimo na čast nje-
noj sedméroj radosti. Njeno materno Srcé obide na to
našo molitev nepopisna radost, v šteroj de rosila vno-
vnogo milošč na zemlo v rešenje i zveličanje nešteti-
blodnikov. Namen molitvi nam bodi té. Celo pobožnost
darujmo za duhovnike, naj do vsikdar svetejši i tak vsik-
dar pripravnejši čem več dūš rešiti večnoga pogūbljenja.
Odpūstke, štere po molitvi dobimo, pa darujemo [za po-
kojne vojake i družbenike.

Keliki z med pokojnih vojakov so meli na stotine,
na jezere smrtnih grehov, šteri so njim po popolnom po-
žalūvanji komaj ob smrtnoj vūri odpūščeni, kaštige za
njih zaslūžene so pa šle z dūšami njuvimi v vice. Če
za mali greh se 50, 60 let čisti dūša v tom ognji, kak
nam razodenje svetnikov svedoči, kak dolgo do se mogle
te té nesrečne vojaške dūše za svoje odpūščene, nez-
merno velike i vnoge smrtne grehe? Zato pa darujemo
odpūstke dobljene pri toj pobožnosti za pokojne vojake,
naj se hitrej ščistijo i rešijo.

Pa včimo se. Včimo se navuk krščanski. Vsele si
vzemimo katekizem do rok, kda to pobožnost oprāvlamo,
pa si prečtimo gor najmenje dvoje pitanje ž njega i si
gučimo od njega, razlagajmo si ga.

To dvoje delo bo veliki sad rodilo; v zburkanom
morji svetovne vojne nam posadi oljčno drevo mirū, štero
de tem hitrej raslo i stalen mir prineslo, kem bole po-
božno se bo ta pobožnost oprāvlala.

Edno vūro je želo Jezus, da bi vučeniki ž njim verh-
ostūvali i molili. Ta njegova žela nas je opomenola, da
bi naša molitev, poslušanje njegovih reči tūdi edno vūro
trpelo. Radūvali se bomo vsako nedelo edno vūro, naj
prisija nam i vnogim, vnogim dūšicam večne nedele večna
radost. Amen. Tak naj bo! *Vredništvo Marijinoga Lista.*

Ne ga mirú pa zakaj?

Den za dnevom prihajajo brezštevilna pisma naših dragih slovenskih vojakov iz raznih bojišč na vredništvo Marijinoga Lista, v šterih se tak milo prosi: »Molite, o dajte moliti, naj nam skoro pride željeni mir.«

Večkrat nam joč vuide, se zasuzimo pri teh milih prošnjah i podvojimo svoje molitve v gorečoj prošnji za drage vojake. Ali vse to je malo. Več nas more moliti pa dobro moliti. Dobra molitev je pa nemogoča brez dobrega življenja. Če ne odstranimo tistih vzrokov, šteri nas od Boga vkraj vlečejo, rivlejo, še z silov tirajo, nemogoče je tak lepo i pobožno prositi, ka bi nas Bog poslušno. Poslušajte, kaj pravi sv. Pismo: „*Znamo pa, da grešnikov Bog ne usliši.*“ (Jan. IX. 31.) Ne, ne more Bog grešnoga naroda poslušnoti, zato ka grešen narod tudi njega ne poslušne. Z ednov rokov vdariš Gospoda, z drugov ga pa prosiš. Edna dlan te še peče od vdarca, šteroga si mero na Gospodovo lice, drugo pa že odpreto maš, ka bi ti jo Bog nasipao z darovi, te poslušno, blagoslovo, v mirne čase postavo. Ide to? Bi te poslušno? Zakaj koli? Za tvoje razžalenje? Skažlivec i hüdobnež, popravi grešno življenje pa te Gospodovo vüho čülo i poslušnolo bo. „*Glej, roka Gospodova nej okrajšana, da ne bi mogeo pomagati, tudi njegovo vüho nej glüho, da ne bi čüo; nego vaše hüdobije vas ločijo od vašega Boga, i vaši grehi skrivajo pred vami njegovo lice, da ne poslušne,*“ pravi dober Bog po sv. Izaiji proroki. (Is. LIX. 1, 2.) Zato pa k pokori ljudstvo drago, k pokori istinskoj i pravoj! Ostavi greh, pobolšaj svoj žitek pa ti Bog poslušne prošnje za blaženi mir.

Miloščo pokore Bog po dühovnikah deli.

Pokore je nemogoče delati brezi bože milošče. Jezus je pravo: „*Brezi mene nikaj ne morete delati.*“ (Jan. XV. 5.)

Jezušovo pomoč pa samo te dobimo, če jo prosimo: „*Prositate i dobite*“ (Jan. XVI. 24.) Zato nas opominja ljubljeni Jezuš: „*Potrebno je vsikdar moliti i ne gorhenjati*“, (Luk. XVIII. 1.) naj ne mo ni en hip brez njegove pomoči, kak smo ne en hip brez nevol, težav i sküšnjav, brez nevarnosti po grehi Boga zgübiti; svojo na greh nagnjeno naturo naime z seбом nosimo. Delivci milošč božjih so dühovniki. Sv. Düh Bog nam naznanja to po sv. Pavli apoštoli „*Naj nas majo za Kristušove sluge i delivce božih skrivnost.*“ (I. Kor. 4, 1.)

K pobolšanji sveta, k pridobitvi skorajšnjega blaženoga mirü zato največ pripomore tisti, ki največ dobrih molitev opravi za dühovnike. Düše Bog po dühovnikah rešüje, brez teh niedne ne. Do treseti jezér dühovnikov je pod orožjom, več jezér jih je že spokapalo v boji, novi se v teh nemirnih časah ali nikak ali pa samo porci moro posvečüvati. Kaj pride z toga? Što de delio Kristušova svestva? Što de podivjane strasti, štere je vojna v srci milijonov rodila, tro? Što de posvečüvao zovlačene düše, što srdite pomirjvao, što včio deco na Jezusov navuk, deco, štera nam pred očmi rasté gor kak zverina v logi. Moj Bog, kak se nam srce krči, kda vidimo cvet Materecerkvi, nedužno dečico brez Boga rasti gor, kak tužno nam je viditi, ka že tista bije i žali dobroga Jezuša, štero je on nikda tak srčno ljübo, varvao, obimno i pravo: „*Püstite male i ne branite jim k meni priti; takših je nebesko kralestvo.*“ (Mat. XIX. 17.) Žali Jezuša dečica, ár ga ne pozna. Če spozna njega, ga poljübi i od njegovoga neskončno dobroga Srca več ne odstopi. Po kom ga pa spozna? Jezus je dühovnikov deo. Po njih zato, po dühovnikah. Naj bodo dühovniki i naj bodo goreči, sveti dühovniki, ki do goreli za božjo čast, za rešenje düš, naj do se srca grešnikov po njihovih predgah mehčila, naj do se düse po njih voditi dale, je pvtrebno zato moliti. *To je potrebno za mir, moliti, naj bodo sveti dühovniki i ka de je ljudstvo poslüşalo.*

Dühovniška čast, če de se poštvuala pa v poštenje i v svetost položila, štera se je dostaja, te se bodo celi roji grešnikov, razkolnikov, krivovernikov, nevernikov k dobromi Pastiri düšic povrnoli; te ti povrnjeni ne do tiste vere, štera je z pečine pognala; te se venci nedužnosti ne do že skoro pri zibelki süšili; ne, nego pride blažena doba, v šteroj de Gospod milijonom pravo kak nekda Mariji Magdaleni: »*Jako je ljübila*« (Luk. VII. 47.)

Naj se povekša ljübezen dühovnikov do Jezusa, vernikov pa do dühovnikov, se moro pošilati mnoge, vrole molitve v nebo. To je predvsem potrebno za pobolšanje sveta i stalen mir.

Kje je mir?

»*Bog je naš mir*« (Ephes. II. 24.) pravi sv. pismo. Boga pa kje najdete? Poslüšajte reči božjega poslanca, Gabriela nadangela: »*Gospod je s tehom.*« (Luk. I. 28.) Komi je to pravo? Bl. D. Mariji. Pri njej morete zato iskati Boga, ki je naš mir. Mir nam Marija bo dala, ar ga ona ma. Večni mir, Jezusa Křistuša je ona pod srcom nosila, ona rodila, nadajala, ona za nas odgojila, ona do križa, do groba sprevodila; njeni je večni mir živ i mrtev. *Večnomi miri ona tak pravi zdaj i pravila bo vekomaj: moj sin si.* Vidite pot, po šteroj morete do mira priti. K Mariji, k toj radostnoj materi prihajajmo, njeno veselo, večni mir vživajoče Srce prosimo, naj ga nam tüdi da. Njo prosimo, naj sluge svojega Jezusa na veliko svetost podigne, ka do mogli neštete grešnike povrnoti i za blaženi mir tak pot pripraviti.

V nepokorno srce naime ne more mir priti: »*Hüdobni nemajo mira, pravi Gospod.*« (Is. 48, 22.)

K Mariji tedaj po mir.

Nikdar je ne teliko milošč na svet teklo, kak zdaj teče v toj svetovnoj vojni. Milošče trpljenje rodi. Křistušova krv se je po križi cedila dol; trpljenje je té od

vseh mogočih svetov dragši kinč nam dalo. I kelikokrat se to trpljenje ponovi, kelikokrat se Gospodov križ kje gorpostavi, zabliskečejo tam tudi džündži Gospodove krvi, šteri takšo moč majo, ka še tistoga hipno posvetijo i njemi nebo odprejo, šteroga roke so se od nedužno prelejana krvi niti posušile še ne. Ali ne čüjete Gospodovoga glasa, glasa njegove krvi, »štera bole govori, kak Abelova?« (Hebr. XII. 24.) Ne čüjete, kak se vrata nebeska na stežaj odpirajo, kda se krv Gospodova po križi dolcedi i on spregovori proti pokornomi razbojniki: »Ešče dnes boš z menom v paradížomi?« (Luk. XXIII. 43.)

Kje je trpljenje, se dūše posvečüjo, trda srca se mehčijo, nebo se odpira, dūše se rešüjejo; trpljenje to rodi; trpljenje zdajšnje, trpljenje grozovite te svetovne vojne tudi to rodi: posvečenje, povrnjenje dūš i po njem blaženi mir, če bo stala pod našim križom tudi Marija, če njene vsegamogočne prošnje bodo podpirale našo pešajočo dūševno moč. O te, i samo te mo mogli spregovoriti z potrtega i povrnjenoga srca tiste reči, na štere se je nebeski raj obečao ino odpro pokorniki: »Gospod, spomni se me.« (Luk. 23, 42.)

K Mariji zato. Ona ma mir pri sebi, i ona ma moč, vrastvo, zdravilo pri sebi, štero naše dūšne od grehov narejene keleče rane zvračü, ka de mogo mir k nam priti. Ona ma tisto svetlost pri sebi, štera nam pokaže pravo pot pokore, na šteroj se srečamo z mirom. O, da je pisano: »Pravica i mir sta se küšnole.« (Ps. 84. 11.) Ona nas reši grehov, njene prošnje nam spravijo naimo miloščo prave pokore, po šteroj pride pravica prebivat v naše srcé. I kda de tá tü naseljena, te njoj ponüdi ta dobra mati svoj mir, svojega Jezusa, ki jo z küšom ljübezni potrdi v zemelskom miri, iz šteroga požene klica večnoga, nebeskoga mirü.

K Mariji zato po mir. Ali ne slišite miloga glasü, šteri se zdigava iz vüst tistoga starčka, šteri v Rimi na

stolci sv. Petra, kak namestnik njenoga božjega Sina sedi? Oh, kak lepo, močno, sladko, genljivo i nebeskomilo se zdigava odtod novi naslov Marije, matere božje: *Kraljica mirü, prosi za nas!*

K Mariji zato po mir! K Mariji zato po mir! K Mariji zato po mir! Trikrat pravimo tak, ednok v imeni Oče, koga najljübljenejša hči je Marija, drügoč v imeni Siná, komi je najbolša i najdragša mati i tretjič v imeni sv. Düha, ki v njej svojo najsvetejšo zaročnico občüdüje i ogledüje.

Bog, naš večni mir je Marijin Oča, je njeni Sin i njeni zaročnik, o hodimo zato k njej i jo prosimo naj nam ščisti srce od grehov i po sprošenoj pravoj pokori v njé položi mir, ljübljenoga Boga.

Kako pa naj prosimo Marijo za mir?

Na njene radosti mislimo, v njenih radostih jo častimo i po toj poti prosimo od njé povrnjenje sveta po svätih dühovnikah i tak blaženi mir. Tak pa iz dvojega zroka; 1. zato, ka je njej jako ljübljena ta pobožnost, kak mo niže razloženo vidili i 2. zato, ka njeno radostno srce vživa večni, neskajjen, blaženi mir. Čeravno je njenoga srca mir nedopovedljivo vekši bio, kda je z svojim Jezušekom v Egipt bežéč za svojimi petami čüla divji krik i rogat orožja Herodovih vojakov, kak najglobšega morja globina, vendar je prava podoba i posoda mirü le njeno radostno srcé. Da čeravno je njeno srce ne moglo biti nikdar zburkano od nemirovčine, kakti najsvetejše, nepopolnosti nepoznajoče srce, — nemirovnost je nepopolnost pa še greh, — vendar je li mogo vihér nemira okoli njega divjati i nam pogled zavezati, ka notranjosti njenoga srčnoga mirü ne bi ovarali. To se je godilo pri njenih sedmérih žalostah. Pri njenih radostah nega niti sküšnjave nemirü okoli nepremagljive trdnjave njenoga mirü, zato jo častimo v teh, štere najbole predočijo tisto,

kaj tak želemo, mir. Té njéne radosti jo pa túdi najbole bodo nagibale, ka nas poslühne, kajti na nezmerno njeno blaženost mo jočič gledali i jo prosili edno drobtinico ž nje, drobtinico mirú. Mislite ka ta najbolša mati nam, svojoj deci ne da te drobtinice?

Kaj prosimo tak od radostne matere Marije?

Prosimo Marijo na njeno sedmero zemelsko i nebesko radost,

1. *naj se dühovniki namnožijo i na veliko svetost podig-nejo, naj se grešen svet po njih da voditi, se pobolša, pos-veti, spopolni,*

2. *ka nam tak pride blaženi mir i če je že prišo, ka se nam zastalno vtrdi,*

3. *v šterom mo vsi njena deca i po njej službeniki pa službenice Jezušovoga Srca.*

Oj pridi Marijino kralstvo za vsako dūšo, ka po tebi vsaka dūša hitrej pride v Jezušovoga Srca kralstvo! Potolažimo Marijino Srcé, ka se po njem potolaži pre-žaljeno Srce Jezušovo.

Na kakši način mo te milošče prosili?

Z treznostjov. Boga samo čisto srce more gledati. Jezus je pravo to: *»Blaženi se čistoga src, zato ka do Boga gledali.»* (Mat. V. 8.) Pitvini nezmernej dani pa ne more biti čist: *»Vino nečistost dela, in pijánost hrup; štokoli ma nadtem veselje, ne bo nikdar moder.»* (Preg. XX. 1.) pravi düh sveti. Pa nadale *»Brithkost dūše je nez-merno pito vino.»* (Eccli. 31, 39.) Ščeš Boga gledati? Na tom sveti se po veri gleda, na drugom pa od lica do lica po svetlosti dike. Viditi ga pa more tak tú, kak tam samo čisto srce. Vidiš, kam te pripela pijanost, štera ne-čistost rodi? Zaveže ti vero na tom sveti, da ne vidiš Boga, kak bi ga mogo i zato kapleš kak slepec z jarka v grabo, z greha v hüdobijo. Na drugom sveti pa ščišta

oslepneš, ne boš vido Boga, ki je svetlost. Brez svetlosti oči, tak znaš, nikaj ne vidijo.

»*Nečistost in vino in pijanost pamet vzemejo*« (Os. IV. 11.) pravi dober Bog po Ozeji proroki. Norcov pa Bog ne more posluhnuti zato ka ne vejo prositi, pa či znajo, ne vejo čedno, spametno. »*Vino je že vnoge pogūbilo*« (Eccli. 31, 30.) pravi sv. pismo. Moj Bog, pa vendar kak se ljūbi! pa kak se pašči svet k njemi! pa kak veliko čast dobi! Ali, je ne morebit tak, ne zamerite, da vas sramotiti moremo, je ne morebiti tak, da to nes-pametno stvorjenje raj mate, kak njegovoga Stvoritela? Kelikokrat ste sedeli pri vini, kda bi pred Jezušom v cerkvi klečati mogli? Sramūjte se zato, nam pa odpūstite, ka smo ogrnoli to sramoto vaše dūše; z ljūbezni smo včinoli. Pa če z ljūbezni té do vaše dūše nam štera suza spadne ne papir zavolo teh vaših grehov, to nam tūdi odpūstite. Ne vemo drūgo, kak ljūbiti.

Po tistih, šterim se proti Bog v svetom pismi »*Jaj vam, ki ste junaki pri pitji vina*« (Is. V. 22.) zaman čakamo mir. Tei nam ga nikdar ne sprosijo. Zato pa morejo biti trezne ono dūše, štere ščejo sodelovati za vtrditv blaženoga, stalnoga mirū. Pa kak bi tūdi vūpala od pijanosti razveseljena, grešna dūša pred Marijino od Boga razveseljeno srcé stopiti? Pa če bi vūpala stopiti, od Marije sprejeta nikdar ne bi bila. Zato, naj naše molitve svoj namen dosegnejo, naj nam prisija blaženi mir v polššanom sveti, se sprejmejo v molitveno družbo Marijinih sedmerih radosti samo tisti,

a) *ki žganice, ruma* nikdar ne pijejo, zvūn če bi v malo meri i malokda to od zdravnika bilo predpisano;

b) *ki vina, pive, jabočnice*, če so moškoga spola od litra, če pa ženskoga, od pollitra več nikdár v nikšoj priliki, na nikšem goščenji ne spijejo v ednom dnevi, to je v 24 celih vūrah;

c) *ki pred šestnajsetim letom* ne pijejo nikše opojne

pijače, ne žganice, ne ruma, ne pive, ne vina, ne jabočnice i nikaj spodobnoga.

Za takše so sladki mošti, iz sada stiskani, z cukrom kühani, soki, z šteri ne samo, ka ne škodijo, nego ešče zdravji hasnijo. Z kopüšnic, jagod, se kaj finoga dá napraviti pa tüdi zdravoga.

4. *Ki ne dájo ne svojim, ne drüгим mlajšim niednok opojnih pijač pred šestnajsetim letom, starejšim pa žganice, ruma nikdar, — vina, jábočnice, piva pa od litra ne več moškom, od pollitra pa ženskam na dén.*

5. *Ki ruskoga čaja ali teja niti čistoga, niti z rumom ali žganicov mladini pred šestnajsetim letom ne do dávali, sami ga pa samo te pili, če je malo alkohola to je žganice, ruma notri.*

Najbolši je čaj z lipovoga, jagodovoga, kopinjovoga listja; k tomi če pridenete žlico vina, dobite kaj finoga i zdravoga. Deci do 16 let pa čistoga davajte brez vina.

Se čüdivate, jeli, tomi ravnanji. Potrebno je, ovak ne vala nikša pobožnost. Nezmernost i pijanost jo zadüši, kak düšo pijancovo. Zato nas opomina ljübljeni Jezus: *»Varüjte se, ka vaša srca ne do preobložena v požrešnosti i pijanosti.»* (Luk. XXI. 34.) *»Pijanci naime, ne prido v nebesa.»* (I. Kor. VI. 10.)

Sodite, so nam mogoči mir sprostiti, ki so z nebe vözapreti? More tisti od krala kaj sprostiti, ki pred njega niti priti ne more? Pa še nikaj drügo tüdi sodite! *Bleuler* švicarski zdravnik je najšeo med 100-mi betežniki, štere je zemlja metala (*»véliki beteg«* so meli) 70 takših, šterih starišje so pijanci bili i v pijanosti so poprijeti te nesrečniki. Deca slabe pameti so poleg trditve *Toussenel* zdravnika tüdi većinoma v pijanosti poprijéta. V Nemčiji je leta 1909-ga bilo 120 jezero slaborazumne decé. Stalno so dognali, da jih je 48 jezér od pijancov rojeni. Sodite zdaj še to, je ne kaj strašnoga nerédna pitvina? Je zato ostroča, če vam z toga čeméra, gifta samo malo dovolimo piti, ki ste starejši, deci pa nikaj, štera je še gingava y düši pa v teli.

Opomba. Svetujemo vsakomi, naj se popolnoma ogiblje uživanja opojnih pijač, naj nasleduje opomin sv. Pavla apostola, šteroga je dao do sv. Timoteja: „*Pij malo vina zavolo svojega želodca i zavolo svojega pogostoga betegüvanja.*“ (I. Tim. V. 23.) To je, naj se opojna pijača jemljê samo zavolo vrastva i ne zavolo žeje. Vrastvo se pa ne pije na litre, nego na kapljice. Zato piše sv. Pavel: *malo vina.* Če pa što pije vino, pivo, jabočnico za vola žeje, naj si to pitvino razdeli, naj ni eden pri moški ne pride od litra več, pri ženski pa od pollitra. To zados-tüje vsakomi, kaj je više, je škodljivo. Rajši vsaki dén malo piti, kak pa en mesec nikaj, zatem pa naednok se do blata zapojiti. Žganica je pa nej pitvina, nego čemer.

2. Prošiti moremo te milošče z pobožnov družbov, v šteroj mo se vsako nedelo edno vüro z Marijov radüvali. Ž njénih sedmérih zemelskih in nebeskih radostih mo se v molitvi spominjali pa konči z dvojega navuka njenoga božjega Sina, našega Gospoda Jezusa Kristuša iz katekizma, pa kaj dobrega čteli.

Z radostnov materjov mo se tak vsako nedelo veselili edno vüro i prosili v toj radosti pobolšanje sveta po dühovnikah i stalen mir. Jeli, kak lahko, kak veselo de to? Marijo drügi žalijo, mi pa zadoslimo to žalitev z radüvanjom.

3. Sedemkrat na leto, na god Marijinih sedmérih radosti vsele dne kotrigi k sebi vzemeta presveto telo Marijinoga Sinü, Jezusa Kristuša za rožne brate i sestre, ka bi zadobili (e) veselo smrt, po šteroj bi se njim taki odprla nebesa.

To je način molitvene bratovčine od Marijine sedmére radosti.

Zdaj smo te povedali, kaj smo namenili, nikaj bi pa ešče želeli.

Kaj želemo še?

To, ka bi od vseh stranih vse privreli v to družbo. Na gostüvanje vas zovemo, ve nas pa ne te znamkar zavrgli. V snegi, blati, mrazi, vročini sedite na trdih klo-
peh vüre dugo na zemelskom gostüvanji, po šterom vas navadno glava boli, düšnavest pa peče. Hodite zato tem raj na to nedelno veselje, po šterom vas niti glava ne de bolela, niti vas düšnavest ne de pekla, kajti na tom veselji je vse čisto, lepo, nebesko, tak blaženo, ka če te si dobro vüha svoje düše odpirali, te čüli angelsko pesem i igro, štera se glasi i bo se vekomaj glasila Mariji na čast pa tistim v veselje, ki njo ljubiji, se ž njov radüjejo.

Vojaki, pretužni i prežalostni slovenski vojaki, pridite se veselit z Marijov. Zite se i spunite dužnosti té družbe, radüjte se z Marijov na tom sveti, ka de se ona z vami na drügom. Veselte se v strelnih jarkah, v vtrdjenih zakritjah i zakopah, v vojašnicah, bolnišnicah tistomi, čemi se je Marija na zemli veselila i čemi se v nebi veseli. Radüje se ž njov. Ta radost ma čakšo lastnost, ka oplemeniti srcé.

Poskusite i bodete vidili, kak se vam spremeni srcé, kak se vam vseli čista načiše mišljenje in zelenje v njé, te v pamet jemali, ka ste v gučah drügi, v djanji načiši i kda pridete domo, mo vas z dvojim občüdovanjom zahvalnosti venčali, ka ste premagali sovražnika, sebe pa spopolnili, ka ste postali v boji telovni i düševni junaki

Z tem vüpanjom vas čakamo domo med našo veselo družbo, v šteroj Marija kralüje. Mi mo ljubili vas i zavolo vas, naj pridete hitrej domo po blaženom miri, vsako nedelo verno držali to veselo vero i vse postave pobožnosti od Marijinih radostih. Bomo se zišli doma, žene vaše, deca vaša, starišje vaši, brati vaši, sestre vaše, bomo se zišli v toj družbi i prosili v njej v treznosti i bogábojznosti tisto, kaj reši vas i pripela domo, pobolšanje sveta po svetih dühovnikah. Zidemo se i ka

ne pozabimo se ziti, opomnite nas, pokárajte nas, možovje, očevje, bratje; opotite nas na tisto ljübezen, štero smo vam dužni, i štero smo vam tüdi obljübile. Vužgite v nas, domačih, dragi vojaki, ljübezen do vas, štera de nas v treznosti, pobožnosti k Marijinomi z sedmériimi zemelskimi i z sedmériimi nebeškimi radostmi punomi senci vezala!

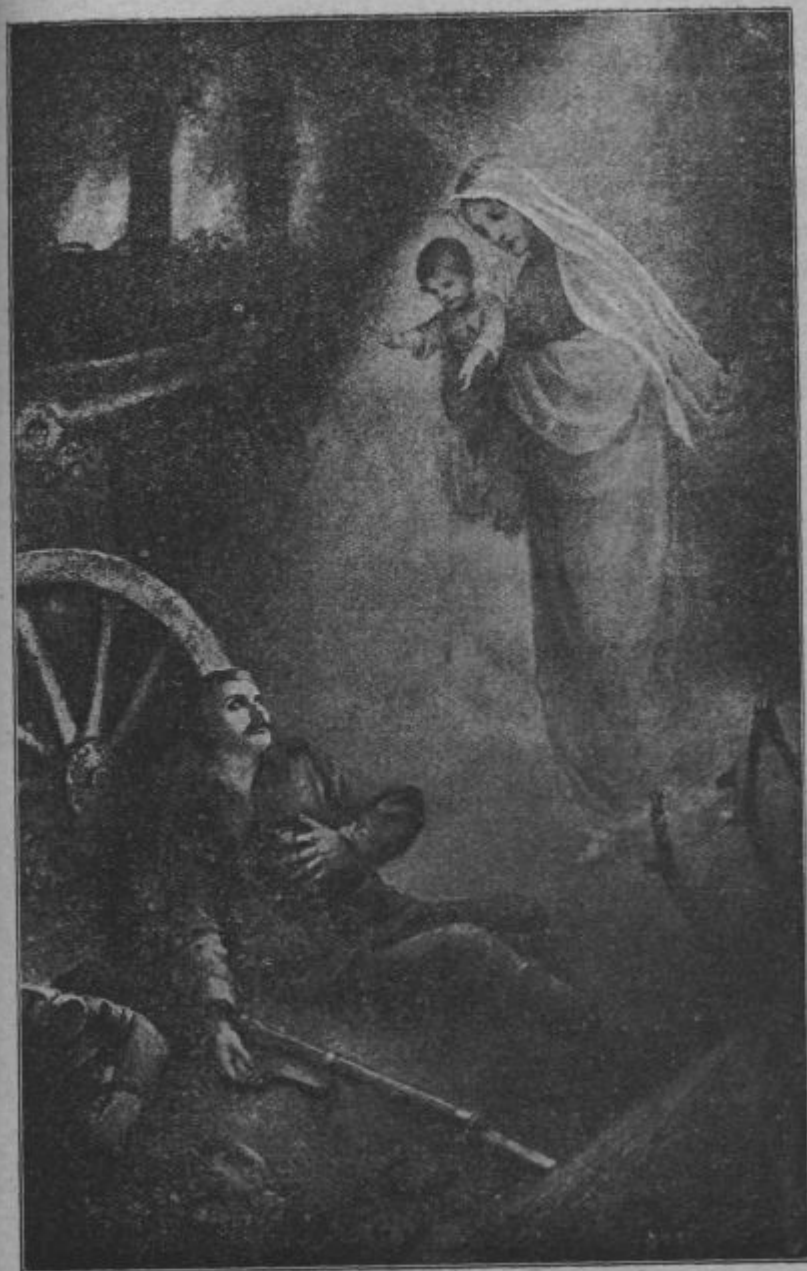
O bodimo zdrüženi v Mariji! Veselimo se z Marijov! Stopimo v družbo, v šteroj Marija kralüje i svojega prečistoga tela sladki sad ponüja za vživanje. Ali je ne lahko tak? Ne vete morebit, kaj sveto pismo pravi »*ka je sladek Gospod*« (I. Petr. 2, 3) Ali ste strah, ka njega ne med nami? Ne bojte se, Jezus nas zagotovi i potoláži v tom vüpanji: »**Kje sta dva, ali kje so trije zbrani v mojem imeni, tam sem jaz v sredi med njimi.**« (Mat. 18, 20.) Zdrüžimo se zato veselo pri Mariji vsako nedelo, naj Jezus med nami bo!

To želemo, da bi prišli vi vojaki vsi, in vi domači vsi v družbo Marijino se veselit na tom i drügom sveti. Ne ga v njej drügo, kak najvekša sreča i blaženost, najslajša radost i neskončno bogastvo! Nega v njej greha, pač pa vse jakosti! Joč se ne čüje v njej, vsikdár je gostüvanje, šteromi se vsikdár bole veseli düša i se ga nikdar ne navoli. Pa radost tá nikdár ne miné. Trebe vam jo? Oj pridite, pridite po njo, pridite radüvat se, dečica, z materjov!

Dužnosti kotrig.

I. Vsako nedelo ali v cerkvi, ali na domi edno vüro se z Marijov radüvati. To radüvanje stoji iz sledeče pobožnosti:

a) *Zmoli se čisto* Marijine sedmére radosti i sedem Zdravih Marj na čast Marijinoj sedméroj nebeskoj radosti, kak je niže razloženo;

Kraljica mirü, prosi za nas!

b) Prečtete se dvoje pitanje iz katekizma i to razložite ;

c) Ostali čas se čitate Marijin List ali če je tē že prečtet, kakša drugā pobožna knjiga. Sme se tudi edna pobožna pesem popevati, več ne. Kda vura minē, te lahko.

K toj pobožnosti vseh 14 kotrig more priti. Če štera ne bi mogla, naj tam opravi svojo dužnost, kje se nahaja. Na paši se v letnom časi kaj lepo da ta pobožnost zvršiti.

II. K vsakomi godi Marijinih radostih dve kotrigi k sv. obhajili pristopita, vsele drugive, ka na vse red pride. Dnevi tei so niže objavljeni. Ki se nikak ne morejo tē dneve prečistiti, naj dūhovno obhajilo opravijo, na privojaki.

III. Žganice, ruma i spodobnoga žganja ne smejo piti. Vina, pive jabočnice ali spodobne pijače v nikšoj priliki ne smejo moški od litra, ženske pa od pollitrana den več spiti, to je v 24 vura, niti drugim ne smejo od toga več dati. Teja, v šterom bi dosta ruma, žganice bilo ali drugoga alkohola, ne smejo niti sami piti, niti drugim dati za piti. Dovolj se pa više imenūvana mera samo tak, če v pijanost ne pripela i nikak se ne zapovedāva omenjena pitvina na vsaki den. Mladina pred šestnajsetim letom ne sme nikše opojne pijače piti, niti čistoga ruskoga teja, niti kaditi i starejše kotrige njoj tā ponūjati nikdar ne smejo, je kotriga tē družbe mladina ali ne.

* * *

Priporača se v vsakoj kotrigi popolno zatajūvanje od opojnih pijač, to je naj opojnih pijač ne vživa za volo žeje, nego za volo vrastva to je samo te, kda bolezen to tirja i te samo v maloj meri.

IV. Kotrige naj so, na keliko je mogoče, v cerkvi vkūp i tū brez potrebe nikdar ne spregovorijo ; druge pa naj opomenejo na dobro cerkveno obnašanje, ali, če jih ne bogajo, je naj dūhovnikom naznanijo.

V. Kotrige po zgledi Dev. Marije ne smejo nikdar i nikde plesati.

VI. Krmine ali trobine pri svojoj hiši ne smejo dovoliti. Če mrtveca majo naj se moli pri njem, ne pa je i pije. Za svojo smrt tüdi to moro zravnati.

VII. Pod grehom ta družba nikoga ne veže.

Opomba. Žganica, vino i ples so po jetiki več ljudi vmorili, kak svetovna vojna. Po vojni zrečeni narod naj ne marjajo več.

Osnov družbe.

V molitveno družbo od Marijinih sedmérih radostih sme vsaki krščanski katoličanec vstopiti, ki je pripraven pravila družbe verno spunjavati.

Družba stoji iz rož; v edno rožo sliši 14 oseb ednoga spola na spomin Marijinoj sedméroj zemelskoj i sedméroj nebeskoj radosti. Dva spola v ednoj roži nikdar ne smeta biti, to je ali má roža kotrige samo možkoga spola ali pa samo ženskoga spola, nikdar pa ne obojega. Nevalana je osnovitev rože, če nema za pazitela kakšega dühovnika i če je ne od njega sprejeta i blagoslovljena.

Vsaki dühovnik ma oblast rožo sprejeti i jo blagosloviti.

Voditela ali voditelico more meti vsaka roža, šteriva imenüje dühovnik, pazitel rož.

Voditel i voditelica

smeta samo tistiva biti, šteriva na mesec najmenje trikrat hodita ali ščeta hoditi k sv. obhajili, znata čteti, po krčmah i plesiščah ne hodita, sta treznoga i čistoga življenja, poznata krščanski navuk. Čest voditelska trpi tak dugo, kak dugo jo ščeta i moreta verno spunjavati. Če jo ne moreta, odstopita, če jo pa neščeta, se po dühovniki ž nje vržeta.

Voditel i Voditelica sta dužniva skrb meti, naj kotrige vse družbene dužnosti verno spunijo i opomenoti

vsako kotrigo trikrat, če kaj sfali vu vernom spunjavanji dužnosti; če se po trojem opominanji ne pobolša, jo moreta po dühovniki zbrisati dati i se za novo kotrigo poskrbeti; ravnotak, kak če štera kotrīga merjé.

Pazitel

roč je šterikoli dühovnik. Oblast ma vsaki rože sprejeti, je blagosloviti, njim voditela, ali voditelico imenüvati.

Dužnost njemi je:

1. *imenüvati voditele ali voditelice* rožam na vrh, šteri so sposobni za to, to je ki znajo čteti, se po krčmah, plesiščah ne vlačijo, hodijo ali ščejo odsehal hoditi na mesec najmenje trikrat k sv. obhajili, so ne pijanoga ali razvüdzanoga življenja;

2. *paziti, naj se namen družbe doségne*, to je naj kotrige dužnosti verno spunjavajo i ravno zato rožo zbrisati, voditele, voditelice ali kotrige ž nje stirati, če se po trikratnom opomini ne pobolšajo;

3. *kotrige sprejeti i blagosloviti*, kda roža nastane i je vküspisati.

Sprejem i blagoslov

se vrši v sledečem redi.

Dühovnik pita pred kakšov Marijinov podobov klečeče kotrige, štere v rokah v znamenje večne, radostne Marijine svetlosti, goreče sveče drzijo:

Pazitel: »Marijini sinovje (hčere) zakaj ste se zdrüžili(e)?«

Kotrige: »Želemo se vsako nedelo edno vüro z svojov nebeskov materjov veseliti.«

Pazitel: Dužnosti vaše so: (prečteč njim dužnosti, glej stran 183, je pita):

Pazitel: »Sčéte to vse verno spuniti?«

Kotrige: »Z Marijinov pomočjov sčemo i se vüpamo, ka tüdi bodemo.«

Na to je dühovnik blagoslovi.

Opomba. Kda je ne mogoče pred duhovnika priti, valá se pismeno tüdi zglasiti, kak na priliko vojakom, naj se samo odkrije močna vola na verno obdržanje dužnosti. Duhovnik je doma z molitvov tüdi lahko blagoslovi.

Marijine sedmére zemelske radosti.

Rožnivenec od Marijine sedmére radosti.

Začetek toga rožnogavenca je sledeči. Leta 1422 je vstopo v franciškanski réd eden mladenec, šteri je goreče častio Bl. D. Marijo. Té mladenec je to lepo navado meo iz ljübezni do dobre nebeske matere, ka je vsaki den z friških rož lepi venec spleo pa položo na glavo njene podobe.

Hüdomi dühi se je ne vidilo življenje toga mladenca tak samostansko, kak Marijo časteče. Oboje bi rad zadüšo v njem, zato ga je začeo motiti, sküšávati. Najbole ga je z tem strašo, ka on v samostani svoje prvejše navaoe ne de mogeo držati. Zato ga pa naj zapüsti i odide nazaj med svet. Dober mladenec se je dao zapelati i je nameno povrči samostan. Ali kda je vrata samostanska odpro, ka bi prvo stopnjo nazaj v svet napravo, je pred njega stopila Bl. D. Marija i ga je presvetila, ka je to ne njena vola, ka bi on samostan zapüsto, nego hüdoga düha sküšávanje i njemi zatem pravila: »Jaz te navčim, ka boš znáo meni na čast en drügi venček plesti, venček nei z rož, štere povehnejo, nego iz angelskih pozdravljenj, venček, z šterim meni dosta vekšo čast skažes, kak z najkrajšnjim rožnatim vencom, sebi pa najvekse milosti i zaslüžke. Spleti mi zato vsaki den venec z pozdravljenj na té način: 1. Zmoli eden Očanaš i deset Zdravimarj na spomin tistoj radosti, štero sem jaz občütila pri oznanenji nandangelskim, ka sem za mater Božo zvoljena. 2. Ponovi Očanaš i deset Zdravimarj na spomin tistoj radosti, z šterov sem jaz preg gor šla na

obisk svoje tetice Ožebete, štera me je za mater Božo spoznala. 3. Spodobno me pozdraviš zavolo nepopisnoga veselja, v šterom sem plavala, kda sem svojega sina brez vse bolečine, ne da bi svoje devištvo zgübila, porodila. Pozdravi me zatém z ednim odstavkom zavolo radosti, štero sem mela, kda so trije modri prišli Jezušeka molit. 5. Z nadalnim odstavkom me pozdravi zavolo tiste sladke tolažbe, štero sem občütila, kda sem svojega sina, šteroga sem z nezrečenimi bolečinami objokavala i iskala, v cerkvi našla. 6. Zatem me pozdravi na spodoben način zavolo nedopovedlive tolažbe, štera mi je dodeljena, kda se mi je moj najljübljenejši sin po svojem odičenom vstani enji prvič prikazao. 7. Končno me pozdravi z ednakim vklanjanjom zavolo preobilne radosti, štero sem občütila, kda so me angelje slavno i dično v nebesa nesli. — Če mi vsaki den te venec spleteš, mi veliko veselje i slavo napraviš, sebi pa preobilne zaslüžke za večno življenje. « Po teh rečeh je preminola Bl. D. Marija. (Waddingus l. c. n. 7., 11. »Annales Minorum.«)

Presrečen mladénc se je nazajpovrno v samostan i več nikdar ne meo sküšnjave, da bi ga povrgeo. Mesto raztečih rož je pa pa pleo vsaki dén do svoje srečne zadnje vüre iz angelskih pozdravljenj Mariji na čast venec, rožnivenec od njene sedmére radosti. Po njegovom zgledi se je pobožnost močno sirila po sveti, štero je dobra nebeska mati potrdila z vnogimi čüdami od Boga sprošenimi, maticerkev je pa tretjerednikom popolne odpüstke podelila brez spovedi i obhajila vsaki hip, če to čislo v stani milosti zmolijo. (Leo XIII. 1901. sept. 7. Qui multa.)

Čislo stoji iz sedem Očanašov i 72 Zdravimarj na spomin 72 letam, štere je Bl. D. Marija na zemli preživela.

Čislo se tak začne moliti, kak navadno veselo čislo. Mesto pet desetín má sedem i po imeni »Jezuš«, se pridenejo té reči:

v 1. skrivnosti: Koga si, o brezmadežna Devica, z veseljom od Dūha svetoga poprijela;

v 2. skrivnosti: Koga si, o brezmadežna Devica, z veseljom k Elizabeti nosila;

v 3. skrivnosti: Koga si, o brezmadežna Devica, z veseljom rodila;

v 4. skrivnosti: Koga si, o brezmadežna Devica, z veseljom sv. trem Kralom na molbo prikazala;

v 5. skrivnosti: Koga si, o brezmadežna Devica, z veseljom v cerkvi našla;

v 6. skrivnosti: Koga si, o brezmadežna Devica, z veseljom po njegovom od mrtvih vstanenji prvič pozdravila;

v 7. skrivnosti: Šteri te je, o brezmadežna Devica, z veseljom v nebesa vzeo i te kraljico nebes i zemlje koronao.

Po opravljenom čisli se zmolita še dne Zdravimarji, v šterive se vpletejo po imeni »Jezus« te reči: *«I blažena je vūra, v šteroj se je tvoja dūša z tvojega prečistoga i predeviškoga tela v nebo zdignola.»*

H konci se zmoli še eden Očanaš za rimskoga papo.

Najčednej je navadno čislo v rokah meti štero, če njemi je križarski blagoslov podeljen, na vsaki Očanaš i vsako Zdravomarjo 500 dni odpūstkov obrodi i na to zmoliti, posebnoga čisla je ne potrebno meti. Valá pa pobožnost, če se nikaj ne drži v rokah pa ešče te, če se niti skrivnosti ne imenūjejo, potrebno je samo 7 Očanašov i 72 Zdravimarj zmoliti na čast Marijinoj sedméroj radosti pa eden Očanaš za rimskoga papo. Za zadobljenje odpūstkov je tūdi samo teliko potrebno.

Marijine sedmére nebeske radosti.

»Kenterbōrski sv. Tomaž je vajan bio vsaki den moliti sedem Zdravimarj na čast sedméroj zemelskoj radosti

Bl. Device Marije. V toj pobožnosti ga je ednok pohodila Prečista Devica i njemi pravila: »Tomáž, tá tvoja pobožnost mi je jako prijetna; ali zakaj se spominjaš ti samo z tistih radost, štere sem jaz na zemli vživala? Odsehmao misli tüdi na tiste, štere jaz zdaj v nebésah vživam; da tistoga, ki te oboje časti, bom jaz tolažila, razveseljavalala i ga na smrtno vüro mojemi Sini predstavila.« Tomaža so té reči nebeske matere z nepopisnim blaženstvom napunile, v šterom je spregovoro: »Moja najslajša mati, pa morem jaz to včiniti, da ne vem, štere so té radosti?« Prečista Devica Marija njemi je odgovorila, ka on sledečoj vsakoj radosti na čast naj moli edno Zdravomarijo:

Yeseli se ona v nébi:

- 1) ar jo presveto Trojstvo više vsega stvorjenja časti;
- 2) ar jo njéno devištvo nad vse angele i svetnike postavi;
- 3) ar velika svetlost njene dike celo nebo presveti;
- 4) ar jo vsi zveličani za mater Božo častijo;
- 5) ar njoj njeni Sin vse da, česa ga prosi;
- 6) zavolo tistih milošč, štere je ona na zemli dobila i zavolo tiste dike, štera je v nébi njenim slugom pripravljena;
- 7) zavolo njene sláve, štera de do sodnega dneva rasla.

To so sedmére nebeske radosti Bl. D. Marije. Svetniki so radi na njé mislili i se z obilnimi miloščami po njih napunili. Sv. Tomaž sam je je popisao i priporačao v pesmi »Gaude, flore Virginali.« (Radüj se z deviškim cvetom.) Sveta Katarina bolanjška, od križa zváni blaženi Frančisek, sveti Ranulf, blaženi Jožef Herman i drügi so se radi müdili pri toj pobožnosti. V življenji toga zadnjega je sama Bl. D. Marija opet pokazala, kak drága

njej je ta pobožnost. Blaženi Jožef Herman je bio redovnik z reda premonstratenskoga.

Za časa toga svetnika je jako grešna navada bila razširjena. Cerкви so gortrgali i oropávali. Redovnicje, naj svojo cerkev oskrunjenja rešijo, jo dajo čuvati. Dužnost čuvarstva je prišla tudi na Jožef Hermana. V toj skrbi je pa on ne molo, kak dozdej, na čast Marijinoj sedméroj radosti. I nebeska mati se njemi je po toj zamúdi prikazala, ali ne v mladostnoj lepoti, kak navadno, nego v podobi od starosti vugnjenoj i s grbami pokritoj. Svetnik se je podstopo jo ponizno pitati, zakaj je zdaj tak starovična? Za odgovor je sledeče reči dobo: »Za tvojo volo sem ostarela; kje je pa ostalo spominanje na moje radosti, kje so tvoje Zdravemarje, kje vaje tvoje pobožnosti? Ali ne opústi vendar moje službe z izgovorom, praj, samostan moram čuvati, ár sem jaz najbolša čuvarka.«

Na té reči nebeske matere se je svetnik jako potolažo, ar je spoznao ž njih, kak njoj je ljubljeno, če častimo njene radosti, pa se je začeo ž njih znova vrelo i pobožno spominati.

Sv. Peter damijanski pripovedava od ednoga redovnika, ka je vseli pozdravo Devico Marijo ž njenimi radostmi, kda je mimo njenoga oltára šo. Té pozdrav se je nateliko povido dobroj nebeskoj materi, ka njemi je ednok odgovorila: »Ti mi radost naznanjaš, i ti se napuni ž njov.« (Po knigi Viljem Fabra: Alles für Jezus.)

Kak se naj opravi ednovürna pobožnost na čast Marijinoj sedméroj zemelskoj i nebeskoj radosti vsako nedelo?

Vsako nedelo naj zide cela roža to je vseh 14 oseb ednoga spola vküp v kakšem poštenom prostori, si poklekne i začne moliti:

Prečista Devica Marija, Radostna Mati Jezušova, z

tebov se ščemo edno vüro veseliti, blagoslovi nas v tom nakanenji: Zdrava bodi Marija milošče si puna, Gospod je z tebo... (Zmoli se edna Zdrava Marija.)

Na čast tvojoj sedmeroj zemelskoj radosti zmolimo sveto čislo, naj sluge tvojega Jezusa pomnožiš i na vsikdar vékšo popolnost pripelaš i po njih vsikdar več grešnikov povrneš, dobrih spopolniš, mirajočih pekla, uvicanih dūš pa vic rešiš, ka nam pride i se nam vtrdi blaženi mir, ka vse dūse tvoje postanejo, po tebi pa Jezušove, tvojemi i njegovomi presvetomi Srci na tolažbo i zadoščenje. V té namen ti darujemo tüdi sedem Zdravimarj na čast tvojoj sedmeroj nebeskoj radosti. Odpüstke dnes že, ali še dobljene ti pa prepüstimo, da bi je milostivno razdelila med dūše naše družbe i vseh vojakov poleg tvoje materne smilenosti Bogi na najvekšo čast.

Začne se zdaj moliti čislo radostno, kak je više razloženo. Po Očanaši za rimskoga očo opravlennom se pa zmoli 7 Zdravimarj:

na čast Marijinoj sedmeroj nebeskoj radosti.

V 1. se po imeni ›Jezuš‹ pridene: *Po kom, o brezmadežna Devica, se radüješ, ka te presveto Trojstvo više vsega stvorjenja časti;*

v 2. se po imeni ›Jezus‹ pridene: *Po kom, o brezmadežna Devica, se radüješ, ka je tvoje devištvo nad vse angele i svetnike postávljeno;*

v 3. se po imeni ›Jezuš‹ pridene: *Po kom, o brezmadežna Devica, se radüješ, ka velika svetlost tvoje dike celo nebo presveti;*

v 4. se po imeni ›Jezuš‹ pridene: *Po kom, o brezmadežna Devica, se radüješ, ka te vsi zveličani za Mater Božo častijo;*

v 5. se po imeni ›Jezus‹ pridene: *Po kom, o brezmadežna Devica, se radüješ, ka ti on vse dá, česa ga prosiš;*

v 6. se po imeni ›Jezuš‹ pridene: *Po kom, o brezmadežna Devica, se radüješ, za volo tistih milošč, štere si*

na zemlji dobila i zavolo tiste dike, štera je tvojim slugom v nebi pripravljena;

v 7. se po imeni ›Jezuš‹ pridene: *Po kom, o brezma-dežna Devica, se radüješ, ka de tvoja slava do sodnega dnéva rasla.*

Po molitvi se přečte dvoje pítanje iz katekizma i raz-loži, oboje v maternom jeziki poleg predpisa sv. matere-cerkvi. Zatem se pa čte Marijin List ali če je té že přeč-tet, se opravi drügo *pobožno* čtenje i se lahko spopeva edna Marijina ali drüga pobožna pesem.

Kda pa edna vüra že h konci pride, pokleknejo vsi pa zmolijo sledečo molitvico:

Prečista Devica Marija, Radostna Mati Jezušova, hvalo ti damo iz globočine srca, ka smo se edno vüro smeli(e) z tebov veseliti. Obečamo, ka mo se ravnali(e) celi tjeden po slišanih navukah, naj mo tebi vsikdar bole spodobni(e) i po tebi popolnoma Jezušovi (e) postánemo, ka mo ga vredni(e) taki po smrti v tvojoj veseloj nebes-soj družbi glédati. Zdrava bodi Marija... (Zmoli se edna Zdrava Marija.) (Mesto čtenja valá navuk poslüšati; ali katekizem i čislo se ne more z drüгим nadomestiti.)

Dnevi, štere se obhajajo Marijine sedmére radosti i štere sta dužnive dve kotrige z rože k sv. obhajili pristopiti.

Prva radost se obhaja márca 25-ga; drüga julija 2-ga; trétja dec. 25-ga; štrta januára 6-ga; péta v ne-delo po Treh kralih; šesta na vüzemsko nedelo; sedma na Veliko mešo.

V teh sedmih dnévah naj vseli dve kotrighi stopita k sv. obhajili i je darüjeta za kotrige družbene, ka bi vredne bile po smrti zraven v Marijino veselo nebesko družbo priti. To darüvanje obhajila se lahko po sledečoj molitvici naredi: *Prečista Devica Marija, Radostna Mati Jezušova, tvojoj prvoj... (2, 3. i. t. d.) zemelskoj radosti na čast, štero si ti občütila, kda si Jezüša veselo od Düha sve-toga poprijela i tvojoj prvoj... (2, 3. i. t. d.) nebeskoj*

radosti na čast, štera ta napuni zato, ka te presveto Trojstvo više vsega vstorjenja časti, darujem to sveto obhajilo, ponizno te proseč, ka bi meni i vsem mojim rožnim bratom (sestram) sprosila miloščo vesele blažene smrti, po šteroj bi se nam taki nebeska vrata odprla.

Pri drugoj radosti se pa pa druga skrivnost vmes vpleté i. t. d. pri vseh sedmih.

Radüjmo se . . .

Radüjmo se, oj düšice,
Za radost smo me vstorjene,
Veselje naj blišči se z nas,
To da nebeski vsem nam zras!
Veselimo z Marijov se:
Veselo nosmo križe vse!
Veselo točimo šuzé!
Veseli raj da nam odpre,
Mati sedmerih Radosti:
Na zemlji, v nebi vživanih.

Marijin sin ščem biti,
Marijo ščem častiti,
Pod križom Jezusa hoditi,
Spokorno ščem živeti,
Za Jezusa terpeti,
Za Jezusa tūd' ednok mreti.

Iz srca jih pozdravim in ostanem verna ovčica. (Plej Jožef ranjenec.)

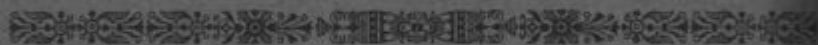
Čistoča i vernost do groba.

Predragi gospod! Vu imeni Jezušovom bodite pozdravljeni. Vaso cenjeno dopisnico sem sprejeo. Bog plati na pozdravljenji. Naznanim vam, hvala G. Bogi, tak pomali sem zdrav. Jako lepo vreme smo meli vūzemske svētko. Na vūzem smo meli sv. mešo i predgo tū odzaja. V logi mam napravleno z lesa kapelo, kje je večkrat sv. meša. Pri sv. meši je svirala godba s petjom; oh kak srečnoga sam se čūto pri sv. meši, kam jakō poreci mam priliki iti, i kak jako bi potrebno bilo, či bi bar vsaki tjeden meo priliko. Veliki bojov eti nega; mi smo zmrom na mesti. Večinoma med Madjari slūžim. Trpljenje, ka me eti zadene, vse lahko prenašam. Samo eno mi je silno težavno: med takšimi lūdmi vsigdār biti, kje človek malo gda pošteno reč čūje. To je nikaj groznoga, kak je svet pokvārjeni v nenaravnosti. Kak sv. Dūh pravi, ka česa je srce puno, tisto vūsta govoriyo. Kak je en del našega polka pokvārjeni v tom grehi, to je že od sile. Ve sodbo prepūstimo G. Kristuši i mi moremo njemi hvalo dati, ka nam je dāo milost, ka spoznamo, kaj je prav. Da sam dosta že občevao z lūdmi, ali v to formo sam ne vido naroda v toj pregrehi tak pokvārjenoga kak en del našega polka. Človeki bi včasi hajdi hūdo postalo, takše guče majo. To je meni najveksi križ, šteroga mam eti na bojišči. I večkrat lūboga Jezuša prosim, naj me čuva tūdi vsake najmenše sence toga odūrnoga greha. Ne čūdivam se, ka pravi sv. Alfonz Lingorjanski, ka izmed sto, ki so v pekli, jih je 99 za volo nečistošti. I eden drūgi svetnik pravi, ka či šeste bože zapovedi ne bi bilo, ka bi skoro vsi krščenicje v nebēsa prišli. Zato vas prosim, preporačajte nas, slovenske vojake, k D. Mariji, da bi ze sve moči mogli proti sovražnikom svoje dūše stati. Ar ka bi nam pomagalo, či bi svojo domoyino od sovražnikov rešili, svoje dūše sovražnike pa ne bi znali obladatai. Potem bi bi bilo vse naše trpljenje zaman. Moja miseo je vsigdar to: *Kristuši zvesti ostati tūdi, či de še dugo vojska*. Ar pravi mir nas še li čaka onstran groba. Devica Ma-

rija naj vas blagoslovi z ljubim sinom Jezušom. Ostanem vam iz srca vdáni. (Škafar Joži z Beltinec, domobranec 20. dpp. na ruskom bojišči april 23. 1916.)

Na kaj gene Marijin List.

Vu iméni Jezuša i Marije začnem pisati ništerni par reči, z šterimi rečmi njih, veliki častiti dühoven oča, srčno lepo*pozdravljam ino prosim pa želem, naj njim njuvo svéto, plemenito službo Srcé Jezušovo pomaga vu vsem verno pa pobožno nadalé tudi spunjávati. Veliko častiti dühoven oča, njim z srčno zahvalnostjov naznanim, ka Novine vsigdár rédno, pa zdaj posláni Aug. meseca Marijin List sem v roke dobo, štero sem jaz z svojov mogočnostjov nikak njim ne mogoči zadosta povrnoti. Zato prosim Srcé Jezušovo i D. Marijo, naj njim povrneta njuvo z menov včinjeno velíko dobroto, ar iz vsega toga, posebno z Lista, se človek telko lepih, genlivih návukov v srce vcepi, poleg šterih je ne mogoče trno grešno živeti. Nadale njim pa tudi dám na znanje, ka sem z toga čtenja pa návukov zdaj naednok takši nagib dobo, ka če de Boža vola, pa de mi pomágala Marija, ščem gori vzéti réd svetoga škapulera, če de mogoče pa valano samomi ednomi; to pa ščem včiniti domá v fárnoj cérkvi, ka té prišestne dni ka bi nas domo pústili na sejadev, ki smo polodélci; ve če de mogoče, njim tudi naznanim sledi. (Šimon Štefan z Šúlinec, pešak 83. pp.)

Zahvalnost i prošnja. Iz dna srca se zahvalim presvetoj Drůžini, Jezuši, Mariji i sv. Jožefi za preobilne milošče, štere sem v tom bojnom časi od njé dobo. V zahvalnost za prijete dare darujem 5 K. na samostan sv. Drůžine.

Prosim pa ponizno vse drage naročnike Marijinoga Lista, naj prosijo sv. Drůžine pomoč za me, ka bom znao čisti Marijin sin ostati i mreti v popolnom požalovanji, če se spovedati ne bi mogeo. — Cigan Matjaš, slovenski topničar 13. pogorskoga polka.